

Trøbbel i grenseflatene

Samordnet innsats om utsatte barn og unge

Bolig- og velferdskonferansen 2021

Inger Lise Skog Hansen

Inger Lise Skog Hansen,
Ragnhild Steen Jensen og Tone Fløtten

Trøbbel i grenseflatene Samordnet innsats for utsatte barn og unge

Fafo-rapport
2020:02

Inger Lise Skog Hansen,
Ragnhild Steen Jensen and
Helle Cathrine Hansen

Mind the gap!

Nordic 0–24 collaboration on
improved services to vulnerable
children and young people

Final report from the
process evaluation

Fafo-report
2020:21

Den norske
velferdsstaten:
Omfattende
oppvekstpolitikk og
utdanningspolitikk

En god oppvekst-
og utdanningspolitikk
forebygger sosial
ekskludering og fremmer
deltakelse i arbeidslivet.

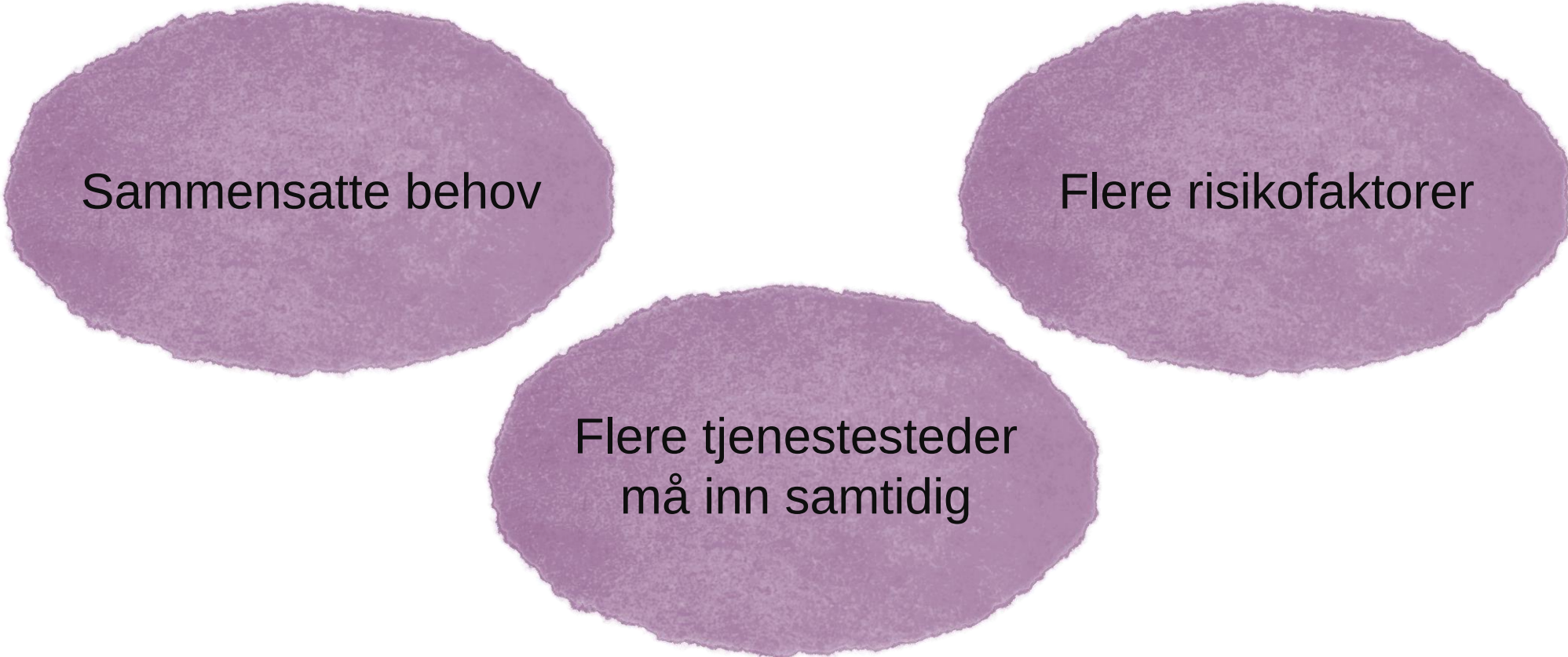
Sosial investering i barn
og unges fremtidige
livssjanser styrker
samfunnets bærekraft.

Behov for mer tidlig og helhetlig innsats

- Bekymring for utsatte barn og unge, særlig unge som ikke gjennomfører utdanning, utenforskap.
- Velferdsstaten strever i møte med sammensatte behov.
- Tverrsektorielt samarbeid er nødvendig for å kunne lykkes bedre med tidlig innsats, og å gi sårbare barn og unge et sammenhengende oppfølgingstilbud og kvalitativt bedre tjenester.

Utsatte barn og unge, ingen klar definisjon

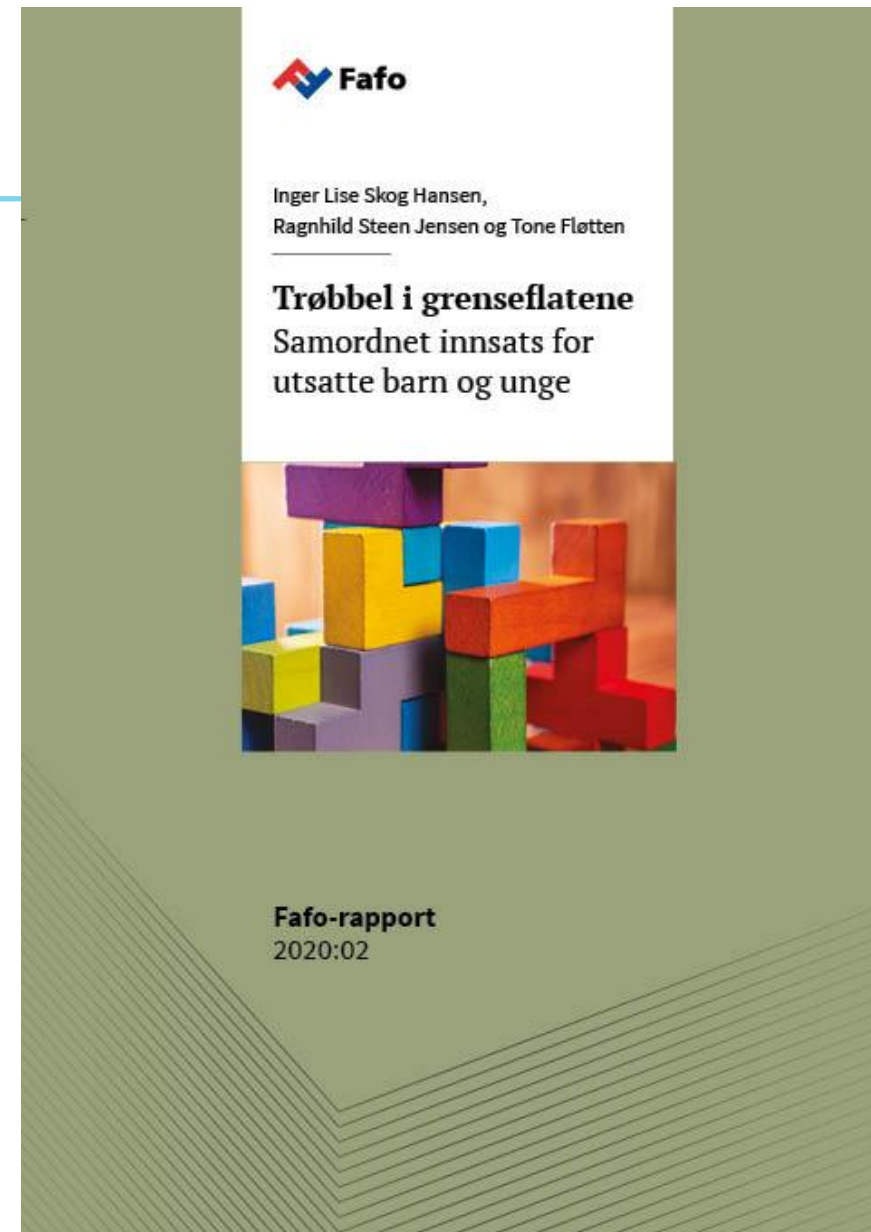

Sammensatte behov

Flere risikofaktorer

Flere tjenestesteder
må inn samtidig

- Å tilrettelegge for mer samordnet innsats om utsatte barn og unge er høyt på den politiske dagsorden i mange kommuner.
- Et innovasjonsområde med et omfattende utviklingsarbeid for å tilrettelegge for mer samarbeid, tidlig identifisering og helhetlig oppfølging

Innovasjon på tre nivåer

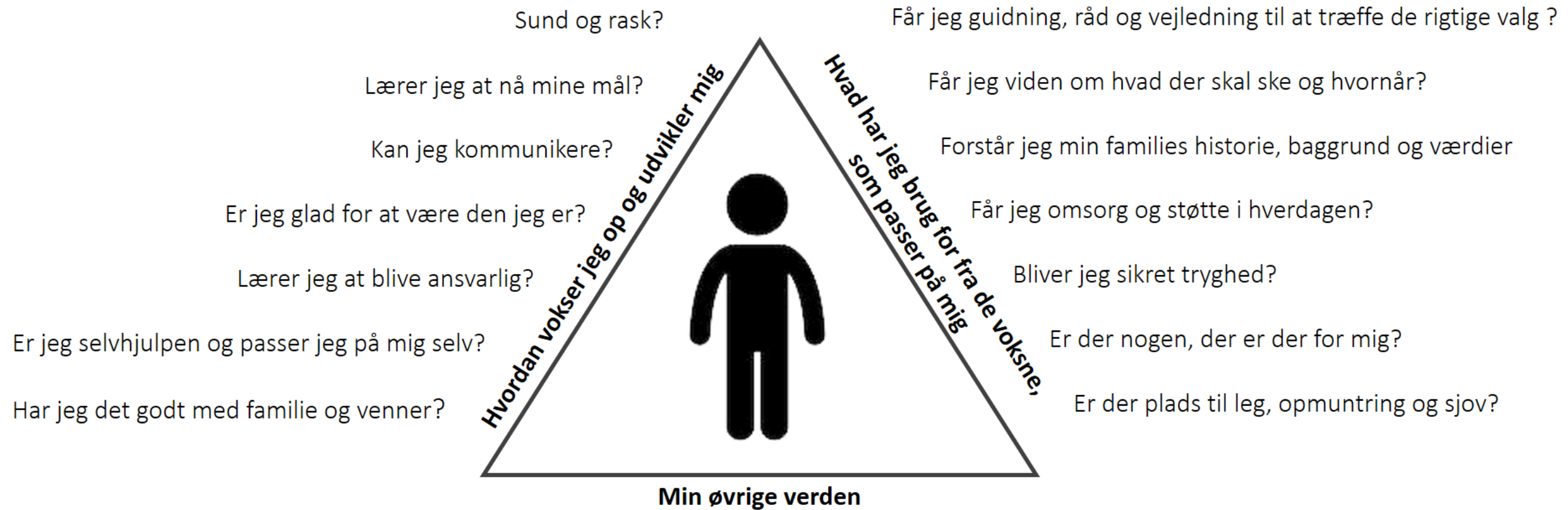
- Den brede oppvekstpolitikken for sosial inkludering.
- Organisatorisk for bedre samarbeid og samordning mellom sektorer, forvaltningsnivåer og mellom etater / tjenester (og med frivillig /ideell sektor).
- Direkte relasjon: 1) mellom aktørene i systemene, ulike faggrupper – profesjoner, og 2) mellom tjenestene og brukerne (brukerorientering, medvirkning).

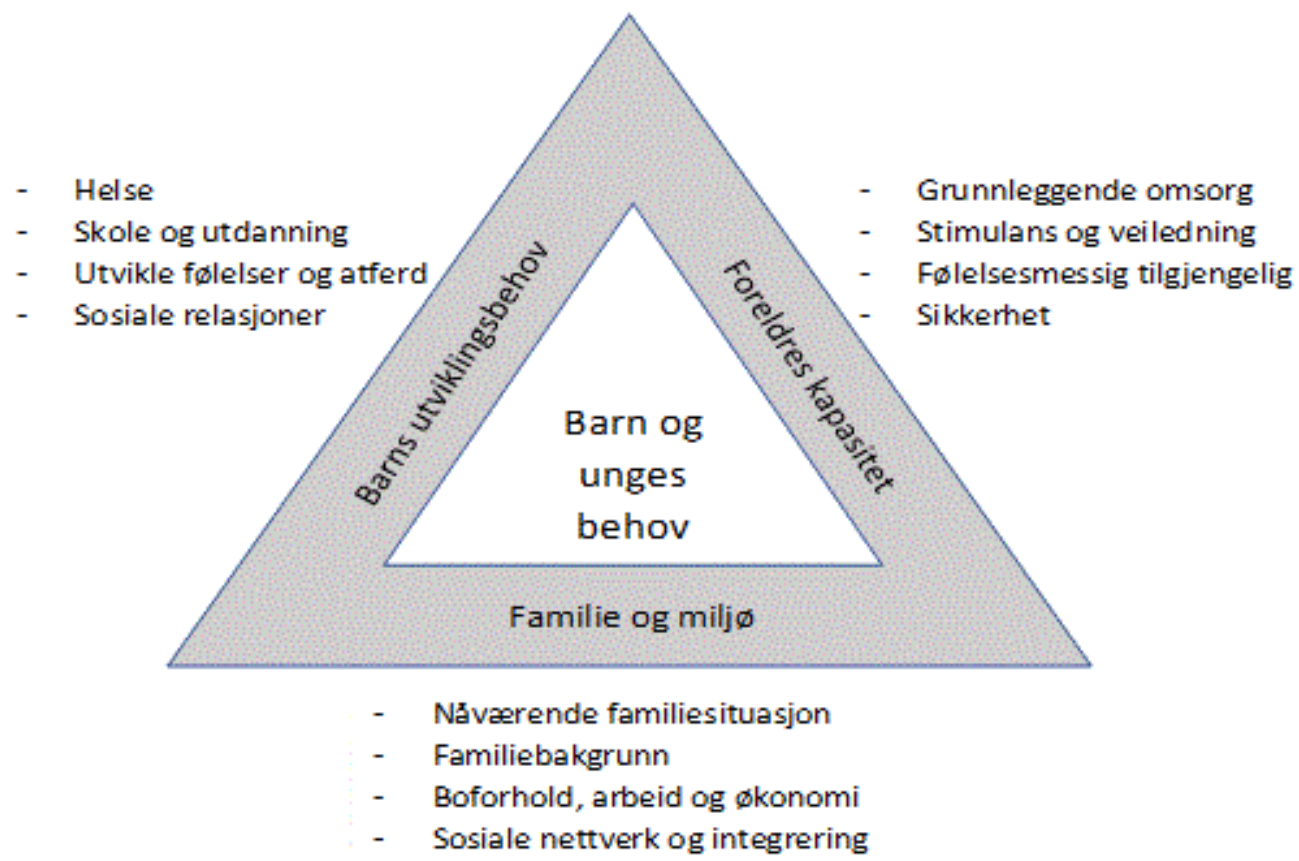
Holistisk tilnærming

- Se individet som et «helt menneske» i en sammenheng (kontekst).
- Relasjonelt og ressursorientert
- Frigjøre seg fra generaliserte kategorier / forutinntatte ideer.

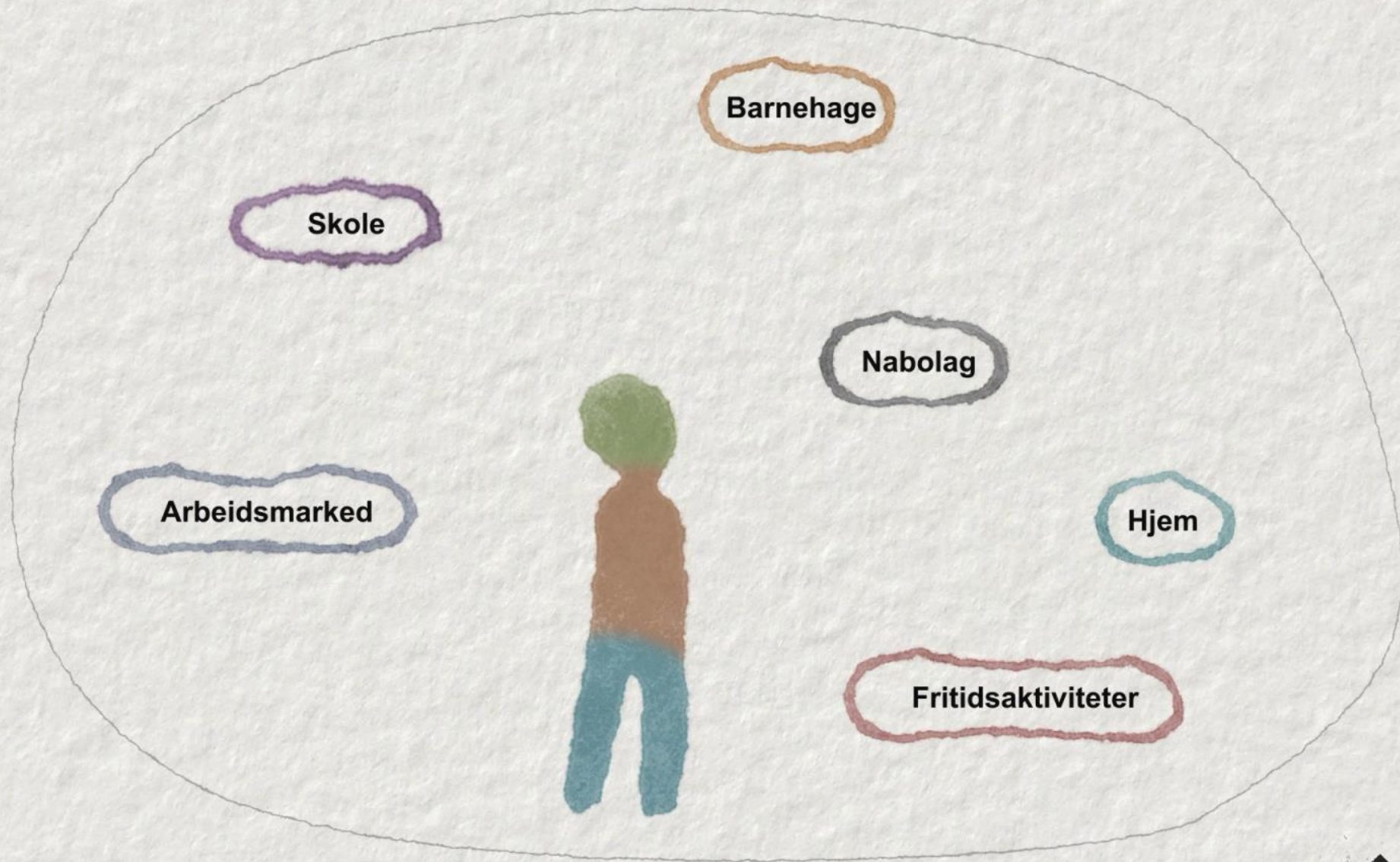
Min hverdagstrekant (fra barnet/den unge selv)

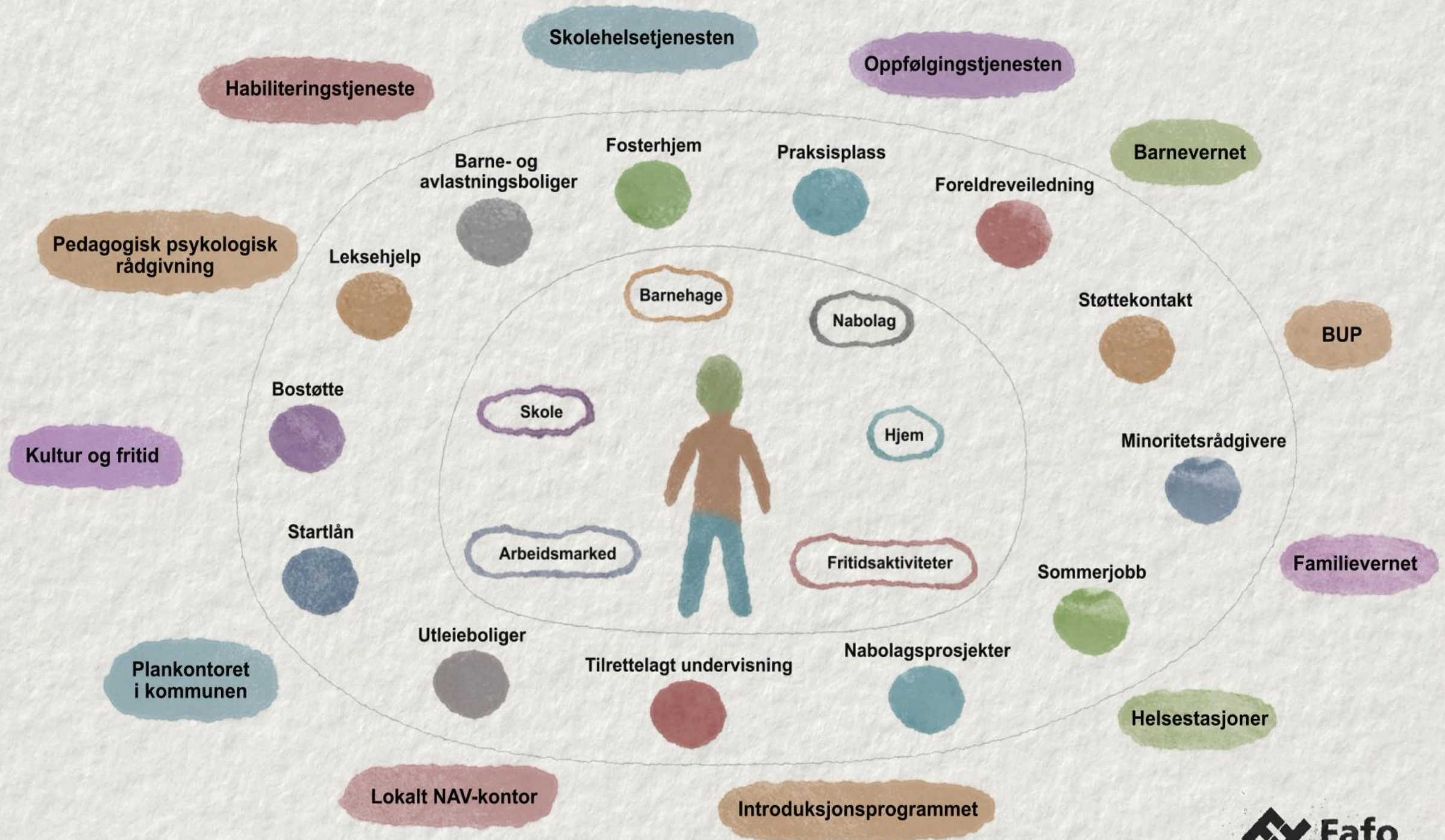

Støtte fra andre - Muligheder i lokalområdet - God og sikker bopæl - At høre til - Skole - Tilstrækkelig med penge - Job til forældre

Kilde: Helsedirektoratet, Nasjonal faglig retningslinje Tidlig oppdagelse av utsatte barn og unge.

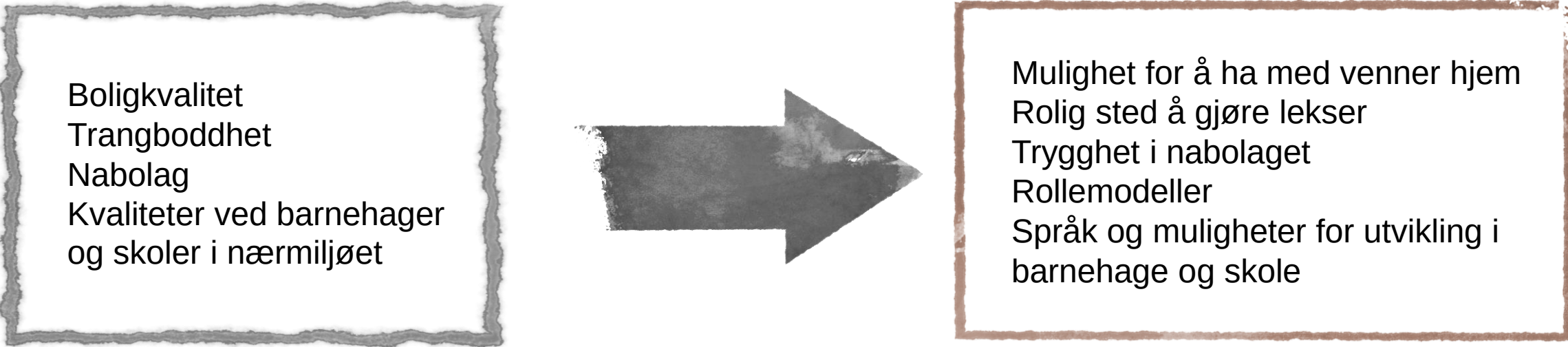

Grenseflatene åpner for glippsoner

Boforhold og oppvekstvilkår

Boligkvalitet
Trangboddhet
Nabolag
Kvaliteter ved barnehager
og skoler i nærmiljøet

Mulighet for å ha med venner hjem
Rolig sted å gjøre lekser
Trygghet i nabolaget
Rollemodeller
Språk og muligheter for utvikling i
barnehage og skole

- Boforhold er forbundet med skoleresultater og utenforskap (NEET).

Det vanskelige samarbeidet

Utfordringer med tidlig identifisering fordi

	N
Manglende kjennskap i tjenestene til hva andre tjenester/aktører i kommunen kan bidra med for barn og unge med ulike utfordringer	35
Manglende oppmerksomhet i tjenestene om å identifisere bekymringsfulle forhold som kan indikere at barn og unge opplever problemer på ulike områder	19
Manglende etablerte rutiner for å melde bekymring til riktig instans	19
Begrensninger i lovverket knyttet til samhandling, for eksempel håndtering av taushetsplikt	17
Manglende ressurser	10
Manglende kjennskap til ansvar for å melde bekymring når man observerer at barn og unge har utfordringer som tilsier behov for bistand fra andre tjenester	7
Kommunen har ingen utfordringer med tidlig identifisering av barn og unge	1
Ingen av disse alternativene gjelder for min kommune	1

Utfordringer med samordnet innsats

	N
Manglende oppmerksomhet i tjenestene om å følge opp behov som ikke vurderes som innenfor eget ansvarsområde	25
Manglende kjennskap i tjenestene til hva ulike profesjoner og tjenester kan bidra med i oppfølging av utsatte barn og unge	22
Ingen har et tydelig ansvar for å koordinere tjenester til brukerne	19
Manglende etablerte systemer og rutiner for samordnet innsats	16
Begrensede ressurser til å inngå i samarbeid med andre tjenester dersom dette ikke direkte angår brukere som enheten har et tydelig ansvar for å følge opp	12
Manglende oppmerksomhet på ledernivå om behovet for samordning og samarbeid	9
Manglende felles møtepunkter/arenaer for samarbeid mellom tjenestene	8
Regelverk, taushetsplikt	6

Utfordringer i grenseflatene

- Mangel på relasjonell kapasitet og kompetanse
 - Manglende kjennskap til hva andre tjenester og profesjoner i kommunen kan bidra med, hvilken kompetanse de har.
 - Manglende oppmerksomhet om helhetlige behov og vegring mot å ta ansvar for koordinering.
 - Begrensede økonomiske ressurser kan medføre begrensninger for samarbeid.
- Nye strukturer er ikke tilstrekkelig.
 - Jobbe med tilnærming, samarbeidskultur og praksis.

Ulike tiltak

	Ja	Nei	Vet ikke
Etabl. tverrfaglige team eller andre ordninger med f.eks. tverrfaglige møter for å gi helhetlig oppfølging til barn og unge med sammensatte behov	45(96 %)	2 (4%)	0
Etablert faste ordninger for at ulike tjenester på oppvekstfeltet møtes en eller flere ganger i året	44 (94 %)	2 (4%)	1 (2%)
Etablert rutiner for at skolen samarbeider med andre tjenester knyttet til elever med sammensatte utfordringer / behov for tjenester	41 (87%)	2 (4%)	4 (9%)
Organisert de fleste tjenester på oppvekstfeltet under samme tjenesteområde / kommunalsjef	34 (72%)	13(28%)	0
Sørget for at flere profesjoner enn lærere og helsesykepleier har arbeidssted i skolen slik at skolen kan gi mer tverrfaglig oppfølging.	29 (62 %)	12 (26%)	6 (13%)

Innspill til bedre tverrsektoriell innsats

- utvikling av en felles oppvekstplan eller felles plattform i kommunen for samordnet innsats på oppvekstfeltet
- utvikle felles holdninger til arbeidet
- samle oppvekstfeltet under én ledelse
- ha felles ledermøter for alle etats-/tjenesteledere på oppvekstfeltet
- utvikle en felles modell i kommunen for arbeid med helhetlig oppfølging av målgruppen

Dele informasjon

Utvikle felles problemforståelse

**Unngå å svekke
andres måloppnåelse**

Utvikle felles plan/tiltak

Vi må se de samme problemene

Utvikle felles problemforståelse

Vi må trekke i samme retning

**Unngå å svekke
andres måloppnåelse**

Vi må jobbe sammen

Utvikle felles plan/tiltak

Felles forståelse

- Betydningen av en felles problemforståelse og anerkjennelse av behovet for samhandling for å nå felles mål.
- De andres bidrag kan gi en merverdi, sammen kan vi oppnå noe mer og noe annet.
- Ledelsesforankring.

Ikke en ferdig fasit

- Lokal forankring av utviklingsprosesser
- Bred involvering - felles problemforståelse for å utvikle nye løsninger.

